

Oudheidkundige Kring 'Geertruydenberg'

Opgericht op 12 november 1974
Omvat de plaatsen Geertruidenberg, Raamsdonk en Raamsdonksveer

KringNieuws

Hart voor Historie

Colofon

53e jaargang, nummer 1,
januari 2023
KringNieuws verschijnt
minimaal 8x per jaar

Secretariaat (ad interim):

Willem van Oranjestraat
109
4931 NJ Geertruidenberg
mobiel 06-40031510

E-mail:

info@oudheidkundige-kring-geertruidenberg.nl

Redactie:

John François

Kopij voor KringNieuws
john.francois@hotmail.com

Sluitingsdatum kopij:

27 januari 2023

Druk: Ergon, grafimedia te

Afzonderlijke hoogtepunten:

Uitnodiging lezing	1-2
Verslag lezing	2-3
Mededeling en nieuwjaargedachte	4
Expositie	5
Divers nieuws / agenda	6

Bezoek onze website!

Ga naar:

www.oudheidkundige-kring-geertruidenberg.nl

Speciale aandacht

www.canon-geertruidenberg.nl

Rekeningnummer:

Rabobank
NL42 RABO 0115 6003 10
KvK nr. 40271212

Uitnodiging voor een Lezing over "de watersnoodramp van 1953"

Datum: donderdag 19 januari 2023
Spreker: Dhr. J.L. Schoof
Locatie: De ontmoetingsruimte van de GertrudisStaete
Adres: Venestraat 18 4931BP Geertruidenberg
Tijd: 20.00 uur (inloop va 19:30 uur)

Dhr. Jaap Schoof

Mijn verhaal zal gaan over de oorzaken van deze catastrofe, over de gevolgen en wat we eraan gedaan hebben, maar ook wat we kunnen verwachten in de toekomst. Ik (Jaap Schoof) heb de ramp meegemaakt als 9-jarig jongetje op een boerderij in Oosterland. Vanaf het begin betrokken bij het Watersnoodmuseum in Ouwkerk, als bestuurslid en daarna als directeur.

Na mijn afscheid heb ik meer dan 300 mensen hun verhaal laten vertellen over of naar aanleiding van de ramp in een groot OH project. Tegenwoordig ondersteun ik de medewerkers van het museum en bijv. scholieren bij vragen over de ramp en publiceer soms artikelen.

Foto watersnoodramp 1953

Voor mijn presentatie gebruik ik fotomateriaal uit het archief van het Watersnoodmuseum, maar ook filmpjes van het Oral Historie project waarin ze vertellen over wat er met hen is gebeurd, of hoe ze het hebben ervaren. Hoe mensen werden gered en opgevangen en over mijn ervaring tijdens deze ramp.

Het zal gaan over de hulp die vanuit het gehele land, maar ook vanuit de hele wereld werd geboden door goederen te sturen en financiële bijdragen. Maar ook over de hulp van duizenden vrijwilligers die zich, goed bedoeld maar niet altijd bruikbaar, aanmelden.

Zie ook <https://geertruydenberghe.nl/agenda-item/geplande-lezing/>

De toegang is gratis ook voor niet-leden

Eensgezind zette men de schouders onder de hulp die nodig was. Al op dinsdag werden kleding inzamelingen stopgezet, er moest onderdak komen voor 72.000 evacués.

Militairen uit ons land en andere landen kwamen te hulp, helikopters en dukw's uit het buitenland werden ingezet.

Als iedereen gered is komen de dijkichtingen aanbod van het simpel met een zinkstuk en klei tot het gebruik van de, uit Engeland afkomstige, caissons waarin nu het museum is gevestigd. **Gemaakt voor vrede, gebruikt voor veiligheid en nu voor de herinneringen!**

De watersnoodramp bracht grote veranderingen in het leven van de mensen. De hele samenleving veranderde, maar nergens zo snel als de totale metamorfose in het rampgebied: in het landschap maar ook in de woningen en hun inrichting.

De Deltawerken boden veiligheid, maar was dat de juiste oplossing voor natuur en samenleving? Was dit wat Johan van Veen in 1937 voor ogen had met zijn plan? Hoe kijken we daar nu tegenaan?

En nu komt de klimaat verandering op ons af, hoelang zijn we veilig? Wat kunnen of moeten we doen om ook voor onze kleinkinderen een veilig bestaan mogelijk te maken?

Bewustwording dat het (n)ooit weer gebeurd?

Verslag optreden “Kunst of Kliko”

Datum: donderdag 15 december 2022
 Spreker: Cees Prinsen
 Locatie: De ontmoetingsruimte **van de Gertrudisstaete**
 Adres: Venestraat 18 4931BP Geertruidenberg

Donderdagavond 15 december 2022 verzorgde Cees Prinsen voor de Oudheidkundige Kring “Geertruydenberghe” een optreden waarin voorwerpen, die door de aanwezigen waren meegebracht, werden beoordeeld op hun herkomst en geschatte waarde.

De reis naar Geertruidenberg had voor Cees een ongelukkig verloop. Op de markt aangekomen was Cees niet bedacht op het ongelijke plaveisel op onze markt en kwam lelijk ten val. Gelukkig bleef de schade beperkt tot een beschadigd aangezicht.

Ondanks deze beproeving startte Cees, na het openingswoord van onze voorzitter Jan van Gils, met zijn optreden “kunst of Kliko”.

Op het biljart in de GertrudisStaete liggen inmiddels vele interessante voorwerpen. Enkelenszins zijn meegenomen door Cees Prinsen, maar vele voorwerpen werden door de aanwezigen meegebracht. Geïnteresseerd en vol spanning wachtte men af over wat Cees kon vertellen over

Cees Prinsen tijdens zijn optreden

hun kostbaar kleinood. Is het nu ‘Kunst of wordt het Kliko?’ dat was de insteek van het interactieve optreden.

“Wat het ook waard is, dit gaat toch echt niet in de Kliko”, aldus diverse bezoekers van de laatste lezing van het seizoen van de Oudheidkundig kring Geertruydenberghe.

Met het vooruitzicht op ijzel, een redelijk en gezellig gevulde zaal.

Met veel humor kreeg Cees aanwezigen op zijn hand en aan de hand van voorwerpen die de bezoekers hadden meegenomen vertelde Cees stap voor stap over goud- en zilvermerken, porselein, aardewerk en hoe je kon zien uit welk jaar het ongeveer was.

Op de vraag hoe de meegebrachte voorwerpen in het bezit zijn gekomen werd veelvuldig "Erfstuk" of vakantie "vondst" benoemd. Verschillende voorwerpen hadden voornamelijk een emotionele waarde en de 'echte waarde' was vaak "tientjeswerk", zoals Cees het omschreef. Het is ook afhankelijk van wat een geïnteresseerde het waard vindt, aldus Cees. Zo kwam Cees met de taxatie van een bord uit op "enkele tientjes", hierop kreeg hij een reactie van de eigenaar dat een identiek bord op internet was overgegaan voor € 130,-. Iemand moet een dergelijk bord maar zoeken voor zijn verzameling was de reactie van Cees.

Het eerste stuk wat Cees uit de collectie nam

was een uit ivoor gesneden en bewerkt doosje om visitekaartjes in te doen. Een prachtig exemplaar, met minuscule uitgehouwen figuren en helemaal in tact. Het doosje werd getraceerd uit Azië en werd gebruikt door "voornaam" lieden die op bezoek kwamen en het afgaven aan de bediende die opende. Aan het doosje kon de gastheer zien hoe "voornaam" het bezoek was wat aan de deur stond en gepaste actie ondernemen.

In de pauze konden de geïnteresseerden nog even specifieke vragen stellen over de inmiddels behandelde voorwerpen en door de documentatie van Cees bladeren om te zien waar hun meegebrachte zilverwerk of sierborden vandaan kwamen.

Na de pauze kwamen nog diverse interessante voorwerpen aan de orde. Een meegebrachte vaas bleek interessant vanwege zijn unieke vorm. Naar zeggen van Cees was het een experimenteel maar geslaagd product. Kunstenaars proberen verschillende technieken uit en soms ontstaat dat in uitzonderlijk unieke ontwerpen. Cees zijn advies was

om het door een gespecialiseerde taxateur op glas nog eens te laten taxeren.

Het mooiste stuk van de avond vond Cees een overlijdingspenning. Een penning die gebruikelijk in de protestantse gemeenschap door een welgestelde familie na de begrafenis van een overledene werd uitgereikt. Het kleinood werd door Cees geschat op €1000,-

Cees Prinsen amuseerde het publiek door zijn kennis en kunde in een humoristisch pleidooi te delen met de aanwezigen, en de herkomst en waarde van de door hun meegebrachte voorwerpen te schatten.

De lezing zorgde, ondanks de weersvoorspellingen van ijzel en gladheid, ook nu weer voor een redelijk gevulde zaal, vragen kon men tijdens het optreden stellen waarvan ruim gebruik werd gemaakt. De reacties in ogeschouw genomen viel het optreden van Cees Prinsen, goed in de smaak bij de aanwezigen.

Diepgaande gedachteswisselingen tijdens de pauze

Wij zien u graag terug bij de lezing over de watersnoodramp van 1953 door de heer L. Schoof 19 januari 2023 20:00 uur in de GertrudisStaete Venestraat 18 4931BP Geertruidenberg.

Mededeling vanuit het bestuur

Met ingang van 1 januari 2023 stopt Evert Visser als secretaris. Na een periode van overdracht van het secretariaat heeft de heer Pieter Voragen besloten zich alsnog terug te trekken als waarnemend secretaris, met als gevolg dat de Oudheidkundige Kring opnieuw op zoek is naar een persoon die het secretariaat vorm wil geven.

Heeft u interesse kunt u contact opnemen met Jan van Gils j.a.van.gils@casema.nl of telefonisch +31 6 40411815

Gelukkig Nieuwjaar

Het bestuur wenst u allen Geluk, Voorspoed en een Vredig 2023 toe.

Laten we er van uitgaan dat de Oudheidkundige Kring er ook dit jaar weer een mooi jaar van maakt met diverse activiteiten.

Er wordt al nagedacht over een expositie/tentoonstelling. Wat dit jaar nog in de Schattelijn mag plaatsvinden.

Ook het eerste stapje richting de excursie is gezet.

Het doet ons goed dat ook de kringavonden goed worden bezocht. Zo kunnen we samen meer activiteiten oppakken en/of ontplooien.

Dit jaar ondergaan ook de bladen Dongebode en KringNieuws een verandering. Na 47 jaar Dongebode raken de artikelen uitgeput en is het aanbod te gering om het blad in deze hoedanigheid voort te zetten. Wij doelen dan op de professionaliteit en grondigheid van de onderzoeken die in de Dongebode tot op heden zijn geplaatst. Het nieuwe tijdschrift wordt meer een soort verenigingsblad: activiteiten kenbaar maken, mededelingen enzovoort, aangevuld met artikelen, die een meer populair karakter hebben, maar ook wetenschappelijk geschreven kunnen zijn.

Dus een samenvoeging van het KringNieuws en De Dongebode. De Dongebode heeft altijd een goede reputatie gehad, met artikelen van uitstekend niveau. Wij zijn van mening dat de lading van het nieuwe tijdschrift de naam van De Dongebode niet dekt en zoeken om die reden naar een nieuwe naam. Onze gedachten gaan uit naar **DESTIJDS** met de nadruk op tijd. Maar andere voorstellen zijn welkom en wat ons betreft bespreekbaar. Wij denken naar het nieuwe blad over te stappen na de Algemene Leden Vergadering begin april 2023.

We maken van deze gelegenheid graag gebruik een oproep te doen aan onze leden en niet-leden deel te nemen aan een werkgroep of het bestuur. Misschien is uw interesse gewekt en bent u op zoek naar een nieuwe uitdaging.

De Oudheidkundige Kring Geertruydenberghe is met 200 leden een gezellige vereniging die tot doel heeft de historie van Geertruidenberg en omstreken te ontdekken, vast te leggen en te delen met belangstellenden.

In de omgang zijn we vooral een enthousiaste groep mensen die graag samenwerkt, onderzoek doet en kennis uitwisselt rondom onze gezamenlijke passie voor geschiedenis.

De activiteiten

Wij geven een kwartaalblad uit met, door onszelf geschreven, historische artikelen en in het winterseizoen houden we lezingen over de meest uiteenlopende onderwerpen. Tevens beheren we diverse websites over de geschiedenis van Geertruidenberg.

Ook de naam van de Oudheidkundige Kring Geertruydenberghe zou moeten veranderen is een gehoorde opmerking. Een van deze opmerkingen luidt: *"Waarom willen jullie verandering? Omdat het aantal leden afneemt, het ledenbestand verouderd en er weinig nieuwe aanwas van leden is, met name in de leeftijdscategorie van beneden de zestig. De vereniging zou aantrekkelijker moeten worden voor jongeren. Ik moet eerlijk zeggen dat de namen die in 1974 gekozen zijn nu tamelijk 'oubollig' overkomen. Geen enkele jongere voelt enige affectie met het woord 'bode', laat staan met 'oudheidkundig' en al helemaal niet met 'Geertruydenberghe'. Het vreemde is dat belangstelling voor geschiedenis en historie van de eigen woonplaats er wel degelijk is. Maar blijkbaar ziet men de huidige vereniging als een groep 'ouderen', waartoe zij zich niet aantrokken voelen."*

Wij als bestuur zien dit feitelijk ook als een argument, aan de andere kant worstelen we met de professionaliteit van een erkend "merk" in de discussies die binnen onze gemeente en daarbuiten worden gevoerd. Welk effect heeft het wijzigen van de naam op onze maatschappelijk verworven status, vragen we ons af. En hoelang ijlt een dergelijke wijziging na, en wat kunnen/moeten we ondernemen deze tijd zo kort mogelijk te houden.

Mocht iemand zich geroepen voelen ons hierin te adviseren neem dan contact met ons op.

Elke zomer organiseren we een grote tentoonstelling in het hart van Geertruidenberg, waar toeristen en belangstellenden worden getraakteerd op onze vondsten en verhalen.

Eén keer per jaar gaan we op excursie naar een historische stad. Al deze activiteiten worden georganiseerd door de leden en vrijwilligers van onze vereniging.

We zien graag uw reactie tegemoet.

Nieuwe wisseltentoonstelling Museum De Roos:

ST. AGNES IN GEERTRUIDENBERG 1843-1993

Van 1 december 2022 t/m 25 juni 2023 vindt in het aan de historische Markt in Geertruidenberg gelegen Museum De Roos een wisseltentoonstelling plaats onder de titel 'St. Agnes in Geertruidenberg 1843-1993'. De tentoonstelling begint in 1843 met de komst van de Zusters van Liefde van O.L. Vrouw Moeder van Barmhartigheid uit Tilburg en eindigt in 1993 als de naam St. Agnes wordt vervangen door De Riethorst. Naast een groot aantal foto's die een compleet beeld geven van de geschiedenis van St. Agnes zijn er tal van attributen en het habijt en de kap van de zusters te zien. Tijdens de tentoonstelling is een magazine verkrijgbaar dat gaat over de geschiedenis van de zorg in Geertruidenberg tot het moment dat de naam St. Agnes van het Streekverpleeghuis verdween.

De tentoonstelling is in nauwe samenwerking met Ron Haveman, voorzitter van Museum De Roos en de 'Initiatiefgroep Gedachtegoed St. Agnes', bestaande uit Ton Damen, Jan Domenie, Jan Hoek, Theo Schneijdenberg en Frank Staal, tot stand gekomen.

De tentoonstelling is financieel mede mogelijk gemaakt door de Stichting Bevordering Wetenschappelijk Onderzoek Chronische Zorg (SBWOCZ). In diverse vitrines zijn veel foto's, ansichtkaarten, tekeningen en krantenknipsels te zien.

Niet alleen uit de tijd van de zusters, maar ook uit de tweede helft vorige eeuw. Voor veel (ex)medewerkers stuk voor stuk leuke herinneringen aan het verleden.

Ook foto's van personen die een belangrijke rol hebben gespeeld bij het gasthuis, zoals van bisschop Joannes Zwijsen die in 1832 de congregatie van de Zusters van Liefde oprichtte, de Bergse dokter Frans Blondeel, zuster Lauriani en Pater Gerontius.

Verder onder meer spraakmakende zorg-gerelateerde attributen, spullen uit de voormalige kapel en als absolute publiekstrekker de etalagepop aangekleed met het originele habijt en kap. Met andere woorden: een zeer gevarieerde expositie in een museum dat met de vaste collectie sowieso een bezoek meer dan waard is.

De tentoonstelling is te bezoeken tijdens de openingsuren van de eveneens in het pand gevestigde VVV-Geertruidenberg.

**Expositie:
St. Agnes in Geertruidenberg
1843 tot 1993**

**Museum De Roos - Geertruidenberg
1 december 2022 t/m 25 juni 2023**

www.museumderoos.nl

Websitenuws Oudheidkundige Kring Geertruydenberghe

Bezoek ook eens onze website, waar u alle artikelen kunt vinden maar dan in kleur. Daarbij vind u steeds meer informatie en artikelen die u mogelijk heeft gemist in De Langstraat of het KringNieuws.

De website wordt ook steeds verder ontwikkeld, zo zijn onlangs zoekroutines en keuze voor sorteervolgorde toegevoegd. De pagina's onder de kop media worden/zijn aangepast, deze bevat nu KringNieuws, Dongebode index en verhalen. De index van "De Dongebode" is geheel gereviseerd en up to date, tijdens het bijwerken stond ik versteld van de interessante artikelen en foto's die door de tijd de revue zijn gepasseerd. Je kunt hier diverse onderzoeken vinden die vanaf 1975 door de leden zijn samengesteld.

De ontwikkeling van de pagina Kronieken is in volle gang, en zal zodra deze klaar is toegankelijk worden.

[Oudheidkundige Kring Geertruydenberghe - Beleef de geschiedenis Kringnieuws - Oudheidkundige Kring Geertruydenberghe](#)

Ledenvaria:

Nieuw leden:

Dhr. P. Voragen, Geertruidenberg.

Agenda:

De Oudheidkundige Kring is elke maandagavond aanwezig in de Schattelijin va 20:00 uur. Ook u bent van harte welkom om eens kennis te maken. U vindt ons op het adres vismarktstraat 4a (de grote deur aan de voorzijde binnen gaan. Een meter of vier rechts vind u een groene deur, dan naar de eerste verdieping.

- **Vergadering bestuur OKG**
Nog geen vergaderschema opgesteld.
- **Lezingen Oudheidkundige Kring, alle lezingen vinden plaats in de GertrudisStaete Venestraat 18 te Geertruidenberg, u bent van harte welkom vanaf 19:30 uur. Aanvang lezing 20:00 uur.**

19 januari "de watersnoodramp van 1953", L. Schoof

16 februari "Geloof en bijgeloof" Paul Spapens

16 maart "Wonderen in het zonlicht" Hans van den Broek

20 april Algemene Leden Vergadering, lezing nog in behandeling

Overig:

1 december '22 – 25 juni '23 Expositie St. Agnes Museum De Roos te Geertruidenberg.

Geertruidkerk:

23 april / Brocantemarkt Geertruidkerk

27 april t/m 7 mei / Reizende Tentoonstelling Peerke Donders i.s.m. het Peerke Donders Paviljoen

- **Tienduizenden archeologische rapporten nu digitaal**, volg deze link <https://archeologieinnederland.nl/nieuws/tienduizende-n-archeologische-rapporten-nu-digitaal>

Routekaart Verduurzaming Monumenten

De website voor en door de partners van de routekaart.

[Routekaart Verduurzaming Monumenten / Duurzaam Erfgoed](#)

Ondersteuning nodig bij toezicht monumenten?

Het Monumentenhuis Brabant biedt in samenwerking met de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed en de provincie Noord-Brabant de mogelijkheid om ingrijpende restauratie- en herbestemmingsplannen voor rijksmonumenten vroegtijdig te bespreken. Meer weten volg deze link,

<http://www.monumentenhuisbrabant.nl/nieuws/>

Van onze bibliotheek

Circulatie heemkunde bladen

Wist u dat binnen de kring diverse bladen circuleren welke in een roulatiesysteem onder de leden worden doorgegeven? Heeft u hiervoor interesse kunt u zich opgeven bij Bernadette Monshouwer of via email info@oudheidkundige-kring-geertruidenberg.nl

Een overzicht van deze bladen treft u hieronder;

- De Klok Heemkunde kring Made
- De Mulder Heemkunde kring Gilze Rijen
- De Wazerwijen Heemkunde kring Dongen
- Engelbrecht van Nassau Heemkunde kring Breda
- De Búrt Heemkundekring Hooge en Lage Zwaluwe
- Effe Lústere Heemkunde kring Werkendam
- De Waterschans Heemkunde kring Bergen op Zoom
- Met gansen trou Heemkunde kring Heusden e.o.
- De Koerier Brab. Heem en Erfgoed Brabant
- Holland Historisch tijdschrift
- Immaterieel erfgoed Stichting Menno van Coehoorn
- Saillant Nederlandse Archeologie
- Westerheem Archeologie Zuidwest Nederland
- Zuidwesterheem Vakblad voor erfgoed professionals
- Vitruvius Archeologische vereniging Land van Heusden en Altena
- Terra Cognita
- Archeologisch Magazine
- InBrabant tijdschrift van Erfgoed Brabant

Van de redactie

Beste leden van de Oudheidkundige Kring Geertruidenberghe,
Mocht u kopij willen aanleveren voor het KringNieuws of NieuwsFlits wil ik u dit even mee geven:

De uiterste inleverdatum van kopij voor KringNieuws nr. 2 is 27-01-2023. Het KringNieuws valt dan in de week van 06-02-2023 bij u in de brievenbus.

Mocht er tussendoor belangrijk nieuws te melden zijn wordt een NieuwsFlits via email verzonden.

Tip: kent u iemand in uw omgeving die geen lid is maar wel geïnteresseerd in historie druk, de NieuwsFlits even af en doe die dan eens bij deze persoon in de bus.

Stuur **kopij** als Word-document, platte tekst, dus geen opmaak.

Stuur **foto's** (onder vermelding van wie, wat, waar en wanneer) naar **John François:** john.francois@hotmail.com

Met vriendelijke groet,
De redactie KringNieuws